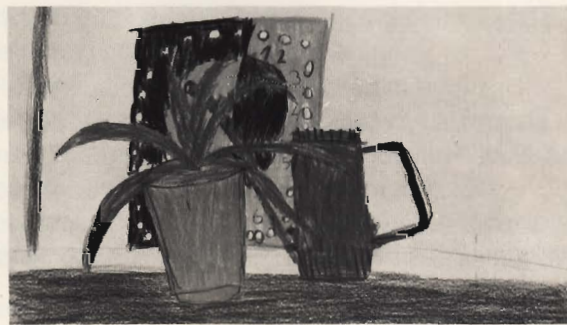
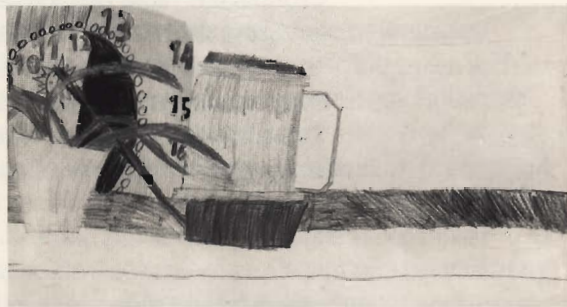

Dingen die bij elkaar horen

De kinderen leren over het samenstellen en tekenen van een stilleven

Stilleven, 8 jaar

onderwerp

stilleven

techniek

potlood, verf en

kleurpotloden

formaat

± 25 × 25 cm

Toelichting

Dagelijks zijn we direct of indirect bezig met de samenhang tussen verschillende dingen. In het groot bij de inrichting van een huiskamer, met het inruimen van een schuurtje, een zolder of een fietsenhok. In het klein op een dressoir of t.v. waar altijd dezelfde spulletjes staan: een schemerlamp, een foto, een vaas. In de keuken worden dikwijls onbewust alleraardigste stillevens gecomponeerd: een bak met aardappelen, een krant met groente, een stapel serviesgoed bij de afwas, of de bussen en potten voor kruiden en specerijen.

In het klaslokaal zijn ook veel van dit soort vanzelfsprekende composities waar te nemen. De inrichting van het lokaal met lessenaar, vensterbanken, het bureau met schriften, pennen, een schaar en een plantje. Ook de kast met speelgoed of leermiddelen en niet te vergeten de jacks en jasjes aan de kapstok. Al deze spullen hebben naast hun specifieke (nuttige) functie, als we er anders naar kijken ook een beeldende relatie: door vorm, plaatsing, grootte of kleur kan onze fantasie geprikkeld worden. Sommige dingen kunnen in samenhang met elkaar erg mooi zijn. Net zo mooi bijvoorbeeld als stilleven uit de 17e eeuw.

In deze les zoeken we met de leerlingen naar de samenhang in hun eigen (lievelings)spullen, die van thuis meegebracht kunnen worden. Drie of vier dingen is genoeg, als er maar voldoende verschillen te zien zijn. In deze les wordt alles zo nauwkeurig mogelijk nagetekend en zo natuurgetrouw mogelijk gekleurd.

Begeleiding

De kinderen nemen van thuis een aardig voorwerp mee: een pop, een servies, een ledikantje of een grote auto. We verdelen de klas in groepjes van maximaal vier leerlingen rond een lege tafel. Hierop worden de spullen geordend en wel zodanig dat we vanuit elke positie een deel kunnen zien (overlapping). We bekijken het stilleven op vorm en kleur. We gebruiken hierbij het zoekertje, het lege diaraampje (zie vorige leeftijdsgroep). Zo'n hulpmiddel maakt het begin van de tekening wat makkelijker. Het beste is de tekening dun op te zetten, zodat er nog veranderd kan worden. Als het geheel er zodoende schetsmatig op staat kan er met verf of kleurpotloden aan de uitwerking worden begonnen. Gebruiken we plakkaatverf dan schilderen we niet te dik. In een later stadium kan er dan met kleurpotloden overheen meer genuanceerd worden. Gebruiken we kleurpotloden dan stimuleren we zoveel mogelijk om de kleuren te mengen. De schaduwen kunnen met een potlood extra donker worden gemaakt. Het zal wel duidelijk zijn, dat de les te gecompliceerd wordt als er ook nog een achtergrond bij moet komen; de meer geoefende kinderen mogen dat wel proberen.

onderwerp

ongewoon stilleven

techniek

verzamelen,
ordenen, samenhang

Andere opdracht

Met de meegebrachte spullen, maar ook met allerlei andere dingen uit de school laten we de groepjes ongewone combinaties maken. We stoppen de aap in de garage, de truck in het poppenbed en het servies vol met speelgoed dieren; zoiets lukt ook met de schoolspullen: een stapel van enkele setjes, een kruk of stoel, een spons, een lamp, pennen, een cactus, een prullenbak, een liniaal, een boekensteun e.d. zorgen ervoor dat deze (op zichzelf nuttige) dingen in een andere context worden gezien.

Het gaat in deze les om het ordenen; er wordt eventueel niet getekend. Dit (her)ordenen is een leuke bezigheid en zet de klas vanzelfsprekend eventjes op zijn kop. De kinderen worden daarbij op een leuke manier aan het denken gezet over de positie en betekenis die de dingen gewoonlijk hebben.

Ongewoon stilleven, 7 jaar